

Шчырая вернасць народу

Вялікі жыццёвы шлях прайшоў Васіль Іванавіч Казлоў — верны сын савецкага народа. Ад простага рабочага на чыгуны ён вырас да вядомага партыйнага і дзяржаўнага дзеяча — Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР. Ён застаўся ва ўдзячнай людской памяці як адзін з таленавітых арганізатараў партызанскага руху ў гады Вялікай Айчыннай вайны, іраўнік-камуніст ленінскага гарту. В. І. Казлоў у 1942 годзе было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

Сёння, у дзень 70-годдзя з дня нараджэння В. І. Казлова чытачам прапануюцца ўспаміны пісьменніка Аляксея Кулакоўскага, які ведаў Васіля Іванавіча яшчэ з тых часоў, калі ён працаваў дырэктарам Старобінскай МТС. Пасля вайны пісьменнік часта сустракаўся з В. І. Казловым, шмат ездзіў па былых партызанскіх мясцінах, збіраючы матэрыял для дакументальнай кнігі аб дзейнасці Мінскага падпольнага аб'ёма партыі, аб разгортванні партызанскага руху на Міншчыне.

Жыццё пражыць — не дарогу перайсці. Кожны чалавек, пражыўшы многія дзесяткі гадоў, мае на што аглянуцца, можа адзначыць у сваёй памяці значныя вехі, карысныя здзяйсненні. А калі гэта адметны чалавек, актыўны грамадскі і дзяржаўны дзеяч, то яго жыццёвы след будзе, вядома ж, намога больш прыкметны, незабыўны, пра яго будуць успамінаць людзі заўсёды.

Васіль Іванавіч Казлоў астаўся ў памяці людской, як чалавек вялікай і чыстай душы, нястомны працаўнік і змагар за шчасце народнае. Ён не ведаў і не прызнаваў кампрамісаў у прынцыповых справах, якія яны ні былі б — малыя ці вялікія, значныя аж да дзяржаўнага маштабу ці надзённыя, нават бытавыя.

Такім я ведаю Васіля Іванавіча па яго біяграфіі. Сын бедняка са Жлобіншчыны і не адзіны ў сям'і, ён з малых год спазнаў, што такое нястача, што такое кусок хлеба, зароблены ўласным мазалём. Змалку прывучаны да працы, да жыццёвай самастойнасці, ён даволі рана для вясковага хлопчука ўваходзіць у грамадскую працу, становіцца адным з актыўных камсамольцаў, агітатарам за ўсё лепшае, перадавое ў тагачасным вясковым жыцці. А якое жыццё было тады ўсюды ў нас і, у прыватнасці, на Жлобіншчыне? Грамадзянская вайна, буржуазна-польская акупацыя, потым — нямецкая акупацыя. І ўсё гэта давялося перажыць юнаку. Перажыць не пасіўна сузіраючы, а на ўсю сваю сілу і здольнасць памагаючы свайму бацьку, які ў той час быў старшынёй камбеды, і іншым перадавым людзям Жлобіншчыны адстаяваць, адваёўваць тую патрэбную народу праўду, што нясла ленінская партыя, тая заповітная прынцыпы, што мела Савецкая ўлада. Калі ўзнікла неабходнасць дапамагчы Чырвонай Арміі абараніць Жлобін ад нашасця інтэрвентаў і заградскія беднякі ўзяліся за зброю, юны Васіль Казлоў быў побач з імі, капаў акопы, падвозіў, падносіў патроны, удзельнічаў у баях.

Так фарміраваўся характар байца, змагара, так выхоўваліся каштоўныя і вельмі патрэбныя ў жыцці рысы стойкасці, непахіснасці і бязмежнай адданасці ленінскім заповятам. Так паступова вырастаў, закаляўся сапраўдны бальшавік.

Акрамя вывадаў з біяграфіі, я мог бы сё-тое сказаць пра жыццё і дзейнасць В. І. Казлова і са сваіх асабістых назіранняў, бо ведаю Васіля Іванавіча даўно. Упершыню ўбачыў яго ў Старобінскай МТС, куды ён быў прызначаны дырэктарам. МТС называлася Старобінскай, а размяшчалася ў маёй роднай вёсцы Кулак, таму мы часта бачыліся з В. І. Казловым і яго сям'ёй, жылі амаль што па суседству.

Да гэтага новага прызначэння В. І. Казлоў працаваў нявызваленым партаргам ЦК у калгасе «Новы быт» Старобінскага раёна, займаў там пасаду загадчыка жывёлагадоўлі. Калгас гэты быў у вёсцы Мяцвявічы, недалёку ад нашай вёскі. Прыехаў В. І. Казлоў туды пасля заканчэння Камвуза ў Мінску. І вось расказвалі людзі і цяпер некаторыя памятаюць гэта: усе калгасныя фермы былі ў яго падначаленымі — малочнатаварная, свінаводчая, аўцаводчая, а жыў чалавек упрогаладзь, часам нават бульбы ў хаце не было.

Не так даўно мне даводзілася сустракацца з адным старым

чалавекам з вёскі Мяцвявічы, Бегуном Васілём Іванавічам. Ён успамінаў, што былі выпадкі, калі сам прыносіў у хату Казловых бульбу, каб хоць трохі памагчы прыезджаму чалавеку і яго сям'і.

Скажу дарэчы, што Васіль Іванавіч Бягун увесь час ганарыўся блізкасцю да свайго цёзкі, як ён называў Казлова, і пры выпадку падкрэсліваў, што калі ў людзей аднолькавыя свае імяны ды яшчэ і бацькавыя, то яны ўсё роўна, як родныя.

У Старобінскай МТС В. І. Казлоў працаваў некалькі гадоў і пакінуў там глыбокі след, бо справы вёў умела, заўсёды чула адносіўся да людзей, сам быў прыкладам і ўзорам для ўсіх як па рабоце, так і па асабістых паводзінах. І гэта не забываюць людзі. Яшчэ і цяпер часта можна пачуць у нашай вёсцы: «Гэта было яшчэ пры Казлове». Або: «Гэта адбылося пасля таго, як Казлова перавялі ў Мінск».

У гісторыі Старобіншчыны, відаць, адзначана, што ніхто іншы, а менавіта Казлоў дамогся такой работы МТС, што яна даволі паспяхова абслугоўвала тэхнікай усе калгасы раёна. А колькі тады было трактараў у МТС? Не больш як сорак. Цяпер некаторыя саўгасы маюць столькі ж трактараў. Ды не «фардзёны» гэта, не «пуцілаўцы», не ХТЗ, а самыя новыя маркі.

Калі патрабавала пара, абставіны, то людзі працавалі дзень і ноч. Трэба было паказаць прыклад, натхніць людзей — і Казлоў сам па некалькі сутак заставаўся на полі, поруч са сваімі механізатарамі.

У вёсцы Забродскія і цяпер жыве Феафан Сцяпанавіч Бараноўскі, тагачасны ўчастковы механік па сельгасмашынах. Ён раскажае, што яго «лятучка» (так звалі дзяжурную рамонтную аўтамашыну) у часы сяўбы або жніва не ведала, што такое хоць самы маленькі адпачынак. А ў той машыне, як правіла, знаходзіўся не толькі механік Бараноўскі, а і дырэктар МТС В. І. Казлоў.

Кадры механізатараў у Старобінскай МТС падбіраліся і рыхтаваліся пераважна з мясцовых людзей і амаль заўсёды з сямейных. А сямейны чалавек не будзе надта імкнуцца паехаць куды-небудзь у іншае месца, калі тут яму чым не дагадзілі або ён сутыкнуўся з пэўнымі цяжкасцямі. Такая пасляляску практычная, але зусім правільная логіка падтрымлівалася Казловым.

Для большай стабільнасці кадраў і, мабыць, для лепшага, жывога спаборніцтва ў Старобінскай МТС была арганізавана жаночая брыгада трактарыстаў. Гэта брыгада працавала часам лепш за некаторых мужчын, і адстаючым неабходна было падцягвацца.

У Васіля Іванавіча была набыта нейкая асабліва здольнасць і ўменне падбіраць кадры. Гэта я заўважаў і пазней, калі ён ужо быў на больш высокіх і адказных пасадах. Тлумачыцца гэта, напэўна, перш за ўсё тым, што Васіль Іванавіч любіў людзей, заўсёды стараўся разумець іх, раіўся з імі і ніколі не адрываўся ад мас.

З поўным
тэкстам
дакумента
можна
азнаёміцца ў
будынку
бібліятэкі